

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. Jáchányi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETNIÉNYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap sze lemi részét illető
minden kö zlem ény e k ide intézendők.

Némmentelen levelek csak ismert közektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen nap o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Szerda, Oktober 5

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorú betűsor egyszeri beiktatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitólár 4 hasábsorú betűsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámat magában foglalt
újdonság sora 50 krajczár.

194. szám.

„Urhatnáság!”

(F.) Régi baja ez a magyarnak, de
csaknem tud belőle kigyógyulni. Sokat
engedett már újabb, az ujkori élet
kényszerítése szinte észrevétlenül alakítja
át a szellemeket s az emberek gondol-
kozásmódját s ami még nem régen egy-
általában nem volt gavalléros, urhoz illő,
azt ma már sokan megeselepszik. Vél-
toznak az idők és mi is megváltozunk
bennük.

De azért még igen meszire vagyunk
a céltól, melyet el kellene érni nem csak,
hogy a minket megillető helyet elfoglal-
juk az európai nemzetek sorában, hanem,
hogy elbirjuk viselni azt a modern álla-
mot, melyet magunknak kivittünk.

Megszerezni nem volt nehezebb,
mint fentartani. Mert ez a magyar állam,
ha nem akarjuk egykori ársai állapotá-
ba visszahúzóztatni sok sok pénzbe ke-
rül. Az a pénz meg be kell keresni
minden egyesnek a munkájával. Szelle-
mével úgy, mint a két kéz munkájával,
ki ahogy bírja.

Pedig ez nagy baj oly országban,
ahol nem dolgoznak eleget, s a munká-
nak nincs is meg a megillető becsülete.
Ezen panaszkodik Trefort Agoston mi-
nister a „Budapesti Szemle” szer-
kesztőjéhez írt legújabb levelében. Min-
denki gymnasiumra adja gyermekét, min-
denki urnak neveli, iparra, kereskede-
lemre nem mennek, mert az a szülőknek
derogál. A miniszter orvoslást felülről
vár, a hangadó köröket figyelmezteti,
hogy részesítsék a munka embereit be-
csülésben, akkor majd terjedni fog a ter-
mekeny munkának szeretete is.

Aláírjuk mindazt, amit a miniszter
ur hirdet és mi is vele együtt társadal-
mi s így állami életünk rákényszerének az
„urhatnáság” tekintjük, de az orvos-
lást a felső társadalmi köröktől nem igen
várjuk. Aristokratia (akár születési, akár
a pénz aristokrátiája legyen) mindig és
mindenütt csak aristokratia marad. Ma-
gán kívül mást nem ismer el, minden

egyébire félvállról lenéz és csak akkor
ismer el valami kívül levőt — tehát
munka embereinek érdemeit, ha azok er-
re a tiszteletre úgy szólván rákényszeri-
tik.

Jó volna, ha felsőbb társadalmi kö-
reinkben a Trefort által óhajtott belátás
tért foglalna, mert az kétségkívül buzdi-
títólág htvna a munka férfaira, de — is-
mételjük — erről az oldalról nem sokat
várhatunk. Minden kaszt, minden osztály
csak magával szokott törődni és concu-
rensek felvergődését nem igen óhajtja.

Mástól várjuk az orvoslást — az
időtől. Amint már sokban átváltozott a
magyar ember, úgy megvedlik nemso-
kára teljesen. Most már belátjuk, pl.
hogy takarékoskodni kell, ez az első lé-
pés volt; nem sokára megértjük, hogy
dolgozni és keresni kell. Mikor egész
Európa lótt fut, liheg, piheg, majd meg-
szakad a munkában, hogy tőkét gyűjt-
sön, mert az ujkori Európának a pénz az
alapja, mi se maradhatunk a sutón. A
48 előtti időkhöz képest máris óriási a
haladás a munka terén s azt hisszük a
legközelebbi évtizedek teljessé teszik a
metamorphozist, úgy hogy az urhatnám-
ság majd csak olyanra fog szorítkozni,
akiknek telik.

Országgyűlés.

Budapest, október 4.

A képviselőház mai ülését nagy érde-
klődés közt egészen a választások vették
igénybe. Először megválasztott P é c h y
Tamas 282 szavazattal 281-gyel; alelnökökül
Cs á k y László és B á n f f y Béla grófok vá-
lasztottak meg egyenként 233 szavazattal.
Ezután a jegyzői kar választott meg s a
z el együtt háznagyl Kov á c h László Az
eredmény a következő: Be ö t h y A l g e r-
n o n, D á r d a y S á n d o r, J o s i p o
v i c s G é z a, S z a t h m á r y G y ö r g y
T i b a d A n t a l T ö r s K á l m á n v á-
lasztottak meg jegyzőkké. A szavazások
eredményének kihirdetése a ház mindany-
szor é j n z é s s e l fogadta, úgy szintén a kor-
elnökök és körjegyzőket is, midőn működé-
süket befjezve, Boér Antal a házhoz egy
pár meleg szót intézve, helyeiket elhagyák.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A becsületét kereste.

Rajza a katonai életből.

Írta: Tábori Róbert.

A hadbíró előadta vádját és a bírák le-
süült fível és halovány arccal hallgatták
végig. Még az a hat krajczár napi lénugból
tengedő közkatona is, kit az asztal végére
ültettek, úgy érzi, hogy valami nagy teher
nyomja a vállait. Nem bírja tovább, fölál és
kinyitja az ablakot. Ezzébe sem jut e perc-
ben, hogy a katonának nem szabad föllebb-
valója jelentében megmozdulnia, ha csak ez
nem adta ki a „Ruth” parancsot. Tele tüdő-
vel szívja magába a betóduló úde levegőt.

Sulyos a vád, olyanyira sulyos, hogy
még igazi nevén sem meri említeni a katonai
törvénykönyv. Még lehetőlegnek sem akarja
elfog dni, hogy egy tiszt gyáván viselked-
ését a csatatéren. Úgy emlegeti, hogy „kö-
telesség-mulasztás az ellenség előtt.”

De még így is elég sulyos arra, hogy
a bírák arczából kikergesse a vért. A had-
bíró csaknem elmorzsolja az utolsó szavakat:
halálos ítéletet már sokszor kért, de beeste-
lenítő ritkán.

Csupán egy arc ég lázas pirban: a vád-
lott arca.

Az elnök-hadbíró esenget, az ajtón kívül
álló ordonáncz belép.

Küldje ide a főtanút!

A következő pillanatban ott áll az a
bírók előtt. Marczona alak, melynek vonása-
ira föl van írva a veszély semmibe vérese.
Arca össze-vissza van kaszabolva, bajuszá-
oak két vége irtalmatlanul bökösü a levegőt,
— Nove?

— Bíró Károly.

- Rangja?
- Örmester.
- S olgát?
- Tizenyolcz év óta.
- Kitéutetés.

— Olaszországban az ezüst medálja és
díszet az ezredparancsnak. A most lefolyt
hadjárat után a nagy arany medálja.

— Minő ezimen!

— Magammal vittem az ezred zászlóját.
Három napig bujdo tam vele. A testem kö-
rül csavartam és úgy hoztam el egészen Po-
zsonyig.

A zászló az asztalon hever. Középe tá-
ján nagy vérfojt. Vajjon hogyan jutott ez oda.

— Üljön le és beszélje el, a mit tud! —
mondá az elnök. Jól esett neki, hogy ülés-
l kinálhatta meg a derék katonát.

— Köszönöm. Nem fáradtam el. Meg-
szoktam az állást. Mondanék valamit...

— Csak bátran ki vele!

— Werner hadnagy ur nem bűnös, erre
meg mernék esküdni.

A vádlott hirtelen lesütozte fejét. Eddig
mukacs daczozal nézett a bírák szemé közé,
de most, mintha tévelygő tekintete valamit
keresne a földön. Végre rátalált: egy óté-
vedt napsugár, mely ki tudja, mi uton jutott
a rideg, alacsony szobába.

— Örmester Bíró, maradjon a dolognál!
parancsolá az elnök-hadbíró, de hangja nem
volt már annyira komor, — az ítéles a bírák
feladata!

— Tudom! Csakis a magam véleményét
mondtam. A hibát azok követették el, kik egy
husz éves gyermeket ilyen nagy föladdal
biztak meg.

— Mondtam már, maradjon a dolognál!

— Rátartozik. Werner hadnagy ur nem
volt gyáva, hanem csak tapasztalatlan. Más

Ezután Péchy Tamás elnök s az uj
jegyzői kar léptek az előki emelvényre. Pé-
chy magyar díszben volt s megjelenésekor
élénk éljenzések hangzottak fel. Maga és a
tisztikar nevében megköszönvén a bizalmat,
hangsúlyozza, hogy mint eddig, ezután is
partatlanul kíván tisztában eljárni s rajta
lesz, hogy a házasbályok szigorított rend-
kezésére szükség ne legyen. Szavait, melyek
többszörös tetszést arattak, a király élteté-
sével végzé, mit a ház is lelkesen viszonzott.

A képviselőház törvényesen megalaki-
tottnak jelentvén ki, a miniszterelnök é-
Madarász felszólalásai után beadattak a sza-
vazatok a bíráló bizottságokra, melyek tagjai
a holnap ülésben teendik le az esküt.

Ülés után a ház tisztikara Péchy Ta-
más elnökkel tisztelgett, kit gróf Cs á k y
László első alelnök üdvözölt a tisztikar élén
és nevében — meleg, barátságos szavakban
melyekre Péchy szintoly hangon felelt.
Mindkét szónokot a tisztikar s a hozzá
csatlakozott képviselők lelkesen megéljenez-
ték. Több miniszter is T i s z a K á l m á n-
n a l élőkön üdvözölték ez alkalmmal a ház
elnökét.

Külföld.

Ceispri olasz miniszter el-
nök már visszautazott hazájába. Találkozása
Bismarck herczeggel folyton a legelőkeltebb
eszm esere tárgyát képezi s azokkal a ka-
lidos kombinációkkal szemben, melyeket
ez ut felidézett, mindinkább túlsúlyra vergő-
dik az a vélemény, hogy a két államférfia
köztt semmiféle új megállapodás nem létesült,
hanem tárgyalásaik a két állam közt eddig
fenálló szerződés keretében mozogtak. A ta-
lálkozás különös rokonszenvet kelt Angliá-
ban, hol általa a békét immár biztosítottak
átják, míg Párisban az ellenkező felfogást
táplálják s azt hiszik, hogy mihielyt Sándor
czár Pétervárra visszatér, a politikai helyzet-
ben komoly változás fog bekövetkezni.

Figyelemreméltó hírek érkeznek Spa-
nyolorországból. A kormány mozgósította a
hadserget egyrészt. E szokatlan rendszabály
végrehajtára nézve igen értő hírek keringe-
nek. Mig egy felől azt állítják, hogy a ka-
tonai készenlődések valami kilátásban álló be-
forradalom előfolytására tettek, mások szerint
Spanyolország Marakkóba akar katonai expé-
dióiót küldeni. Marakkóra pedig tudvalevő-
leg már a francziák is rávetették szemüket
s azért igen valószínű, hogy ez ügyből fra-
cziá-spanyol konfliktus támadna, ha ugyan
Spanyolország készenlődései csakugyan Marok-
ko ellen irányulnak.

ember is elvesztette volna fejét, ha egészen
váraklanul az egész zászlóalj parancsnoká-
gát kell átvennie.

— Hogyan történt ez?

— Az örmagy ur a csata előtti napon
bete; lett. Milyen éles gunnyal mondta ezt
a vén katonai! Az első három század tí-tí-
kara részint elesett, részint pedig megsebe-
sült. A negyedik század eltévedt az erdő
sűrűjében és mindenesztől az ellenség fogsa-
gába esett. Werner hadnagy, mint az egyet-
len rendelkezésre álló tiszt, átvette a pa-
rancsnokságot. Az ellenség bekerítette zászló-
aljunkat. Reggel óta voltunk tűzben, élt n
és szomjau. Az ellenség fölcsólitott, adjuk
meg magunkat. Nem volt semmi kilátás a
menekülésre. Werner hadnagy ur tehát azt
parancsolta, hogy tűzzük ki a fehér lobogót.
En is azt cselekedtem volna, ha hadnagy
vagyok.

— Mit cselekedett azonban ebben az
esetben?

— Kiragadtam a szuronyt egy közle-
gény kezéből és a hadnagy ur mellének irá-
nyoztam. Ő revolverjével rám lőtt. — Jól
tette. Véteitem a fegyelem ellen.

— Az a vér a zászlón...

— Abból a sebből patakzott, melyet
Werner hadnagy ejtett rajtam. Volt még elég
erőm, hogy magamhoz ragadjam az ezred
zászlóját s elfussak vele a sűrűbe. Hogy mi
történt ezután, nem tudom. Csak két hét mul-
va találkoztam újra ezredembaliekkal. Azok
beszélték el, hogy az egész zászlóalj az el-
lenség; fogágába esett. Werner hadnagy urat
ma látom először azon nap óta...

— Jól van; elmehet!

— Kérem, ezredes ur...

— Van még valami mondani valója?

— Ne legyenek tulszigorua! — Nem

Kezlddik a munka.

A szabadelvü párt már megalakult. Érte-
kezleteit ezental is V i s o l y i Gusztáv kipró-
bált vezetése alatt fogja tartani, ki ép oly
szerény, mint hirtadnan gondolkodó s kinek
legmagasabb becsvégya az, hogy a fontos
törvényjavaslatok előkészítését s ezzel az
előzetes határozatot a nagy kormánypárt a
kormánynyal zavartalan egyetértésben, az
általános elvek és a részletek beható vizs-
gálata és megfontolása mellett végezze.

Ugy a körelnök, mint a kör igazgatója
M ó r i c z P á l, ki csodálatra méltó rend-
zői lángelmével gondoskodott arról, hogy a
párttagok a közben ép oly szép, mint egész-
séges és kényelmes otthont találjanak, —
lelkes hívei T i s z a miniszterelnöknek, de a
„generális” ránt tanúsított minden tisztele-
tük mellett épen ő k ketten azok a kik —
mint a „Pester Correspondenz” meglepedés-
sel constatálja — nem fáradnak bele külön-
sen az „ujonc”-okat és a „fiatalok”-at buz-
ditani, hogy véleményüket és esetleges aggá-
lyaikat s ellenvetéseiket nyitlan és őszintén
adják elő, nehogy elnyomott kedvetlenséggel
és titkolt elégedetlenséggel menjenek a pa-
lamentbe azon tudatban, hogy párttagkéntek
kedvéért meggyőződésüket feláldozták.

T i s z a K á l m á n nem kívánja párt hi-
veitől a szabad vélemény feláldozását s mind-
járt azon beszédben, melyvel a kör megalaku-
lását bevezette, a tagoktól mindenek előtt
őszinteséget kívánt. A hazafias politikások
ezen becs s tulajdonsága tekintetében M ó r i c z
P a l tündöklő mintakép gyanánt lehet tekin-
teni, a ki nézetét mindenkor szabadon ki-
mondja, s férfias szava által egyes miniszte-
rek elhamarkodását és balfogását nem ritkán
elhárította és rábirta a kormányt, hogy ja-
vaslataiba már a közértekezleten fontos mó-
dosításokat vegyen föl, melyek aztán ma-
gában a parlamentben is elfogadtattak.

A szabadelvü pártkör elnök s igazga-
tója azt akarják hogy minden nézet szaba-
don előadva s behatóan tárgyalva legyen;
de ha már a pro és contra érvelés meghall-
gatása után az értekezlet határozott, akkor
természetesen nem tűnnek többé ellenmondást

ó az egyedüli, ki a szerencsétlen napon el-
vesztette fejét...

Hallgasson!

— Tudom, hogy a mit most cselekszem,
nem katonás dolog. Tizenyolcz év óta ez
az első vétkem a regiment ellen. Sohasem
voitam büntetve. Ha csak sejténem is, hogy
Werner hadnagy ur gyávagságból cselek-dte
azt, a miért vádottként áll itt, nem veszte-
getnék miatta egyetlen szót sem. De bizo-
nyos vagyok benne, hogy csak jó szíve su-
gallatát követte; nem akarta az egész zász-
lóját haszontalanul földáldozni. L gyenek
igazságosabbak iránta.

— Hílgattam, örmester, de nem hallot-
tam, a mit mondott! Különben meg kellene
önt büntetnem. Pedig fajna szívemnek, ha
egy vitéz katonai iránt a mai napon szigort
kellene tanusitanom — Ugy-e bár nem hal-
lottuk a mit Bíró örmester mondott?

— Nem hallottuk! — hangzott a bírák
ajkáról.

— De úgy látszik, mégis meghallot-
ták. Mert a mint félóra múlva az ítéletet
összegezték, ez így hangzott:

„Werner hadnagy nem bűnös az ellen-
ség előtti kötelesség mulasztásban.”

A vádlott minden felindulás nélkül hal-
gatta végig a fölmottó ítéletet, mely vissza-
adta becsületét. Aztán hátraszögezve fejét,
daczos hangon szóltott:

Most pedig rajtam a sor, hogy megka-
ressem a becsületemet!

Megkeresni becsületét, van-e ennél ne-
hezebb dolog a világon?

A kitől elvették, arra nézve a legpará-
nyibb része is főér Dárius kincsével; a ki
elrabolta, még annyiba sem veszi, hogy el-
tenne belőle valamit; odaadja a legelső szél-

a vezetők, hanem alkalmazkodni kell a kör-
határozatahoz, mert a szabadelvű párt erős
fegyelmet tart, mely nélkül hadsereg nem győz-
het, párt fenn nem állhat és minél nagyobb a
hadsereg, a párt, annál szigorúbbnak kell lenni
a fegyelmek. De nemcsak a pártkörök, hanem
a képviselőház is hozzáfogott már a megalaku-
láshoz és mint előrelátható volt, ismét az
érdemes Péchy lett a ház élére meghíva, míg
alelnökként Csáky és Bánffy grófokat vá-
lasztották meg.

Az alelnöki állásokra vonatkozólag a
szabadelvű párt nem volt azon helyzetben,
hogy az ellenzékkel szemben az előzékeny-
et, a bökést játsza, de kész volt egy a közjogi
alapon álló elenzéknek, mint a 48-as független-
ségi pártak egy-egy jegyzői helyet átengedni.
Es érdemleges ügyekben is úgy fog eljárni,
mint eljárat ezen alakban: minden, irányadó
elvéket érintő pontban erősen és állandóan
ragaszkodni fog a kormányval egyetértőleg
hozott határozataikhoz, egyebekben azonban
szíves készséggel fogja méltányolni az ellen-
zéki pártok jogos és alapos kívánságait is.
Ily előjélek közt kezdődik a munka;
haladjon előre gyorsan és s keresen!

A debreczeni Felolvasó kör.

Igérünk képest alább közöljük a
debreczeni Felolvasó kör 1886—87 évi működéséről szóló következő jelentést, mely hű
képét nyújtja az említett művelődési egyesü-
let tavaszyi működésének.

A 20 felolvasó estély az alapszabályok
3. §. értelmében november március hónapok
ban a karácsonyi ünnepek alkalmából történt
2 heti megszakítással a következő sorrend-
ben és a következő tárgysorozattal tartat-
tott meg:

1886, nov. 3.

Géresi Kálmán: „A nők öltöze-
téről.”

Gáspár Imre: „A magyar nép köl-
tészete.”

Nov. 10. B. Kovács Gyula: „Az
utolsó felvonás.” (elbeszélés).

Csiky Lajos: „Skócia társadalmi
élete.”

Nov. 17. Dr. Halász Sándor:
„A spiritizmusról.”

Nov. 24. Gáspár Imre: „Han-
gulatok a költészetben.”

Fábian Lajos Mór: „Az állatok
társadalmi élete.”

Decz. 1. Dr. Védődi Viktor:
„Az üveggyártásról (mutatv.)

Decz. 8. Thaly Kálmán: „Gróf
Borossy Miklós életéből.”

Decz. 15. Laky Imre: „Eva az Em-
ber Tragédiájában.”

Decz. 22. és 29. szünet.

Jan. 4. Kovács János: „Tallózások
a földrajz mezején.”

Illyés Bálint: „Zrínyi Ilona” (köl-
temény).

Jan. 12. Szűcs István: „Tallózások
a magyar társadalmi élet mezején,” felolv.
Sass Béla.

Jan. 19. Dr. Zelizy Dániel:
„A kholeráról” (1/2 óráról mutatv., a „Bika-
disztelmében).

Jan. 26. K. Tóth Kálmán: „A
nők és a természettudomány.”

nek, odaveti a legelső fuvaltnak, mitsem
törődik vele.

Még szép dolog tőle, ha nem dobja a
sárba, nem tiporja lábával! Mert mi sem
könnyebb, mint a más becsületét semmivé
tenni.

Werner hadnagy a naptól fogva arra a
nehéz munkára vállalkozott; hogy katonai
becsületét vértől megtisztítsa a foltoktól, —
melyeket a gyanúsított rajta ejtett. Es erre
nézve az ő körében divó fölfogás szerint
csakis egy tisztító szer létezik: a maga vé-
re és a mások vére.

Werner hadnagy párbajt keresett. Min-
deggé akárhiv a bármilyen ürügy alatt.

Azt hinné az ember, hogy mi sem kön-
nyebb ennél. A katona ember folyvást a
kardja markolatát fogja jobbajával. Es a kard
könnyen kijár, nem kell sokáig instálni.

— Igen, de csak rendes körülmények
között!

A ki a katonaságnál minden áron ke-
resi a párbajt, rendszeren nem talál rá. A
mint egyszer megtudták a szándékát, azon-
nal olyan sajnóat keritettek körülte, hogy
soha ki nem vergődik belőle.

Ez a sajnó a testületi szellem.

Ennek a szellemnek van egy külön bi-
rodalma, melyben ő diktálja a törvényt. Nincs
leírva, élő szóba sincs foglalva, de azért
erősebb a — százmértőföldre elnyúló kínai
falnál.

A törvény azt mondja: „Adok neked
vért, de csak akkor, ha a te életed nedve
fölér az enyémel. Ha nincs benne egyetlen
csepp sem, melyet a gyanu valaha elhomá-
lyosított volna.”

Werner hadnagy rövid idő alatt „Krakeh-
ler” hírébe keveredett. Főlebbvalói gyanu szem-
mel nézték, bajtársai kerültek.

K. Ajtay Albertné: „Mikor engem tel-
akasztottak” gróf Teleki Sándortól.

Febr. 2. Mezei Ernő: „Korunk
ideáljai.”

Febr. 9. Illy és Bálint: „Uti-
rajzok Olaszországból.”

Febr. 16. Dr. Kardos Sámuel:
„A népbírósgát, tekintettel a büntető eljá-
rásra.”

B. Kovács Gyula: „Pál Andor
utazása” humoreszk felolvasa Zilahy Gyula.

Febr. 24. Békessy László: „A
vállfűzőről és több más divatos visszaságról”
(mutatványokkal).

Márcz. 2. Dr. Kenézy Gyula;
„A szerves világ” (rajzokkal).

Tóth Irma: „Párbaj a phantommal”
humoreszk.

Márcz. 11. Vértessy Arnold:
„Silvia” novella, felolvasa Kerecsy Vilmos.

Zilahy Gyula: „A szerelem és ha-
lálosengettyje a feltékenység” elmefuttatás

Márcz. 18. Dr. Pöpper Alajos:
„A vérkeringésről” (apparatus és rajzok).

Molnár László: „Mire jó az éjjeli
zene” (kísérősi genrekép).

Márcz. 29. Kósa Barna: „Lengyel-
országi emlékek,” versfüzér, felolvasa Zi-
lahy Gyula.

Piribauer Alajos: „Egy kémiai
laboratórium” vegyészeti mutatványokkal.

Márcz. 30. Szombathy János:
„Szárnyaszeget sasok” (Nagy Imre, Zsuzsi és
Kovács Gyula debr. költőkről).

Szombathy János: „Hírlapok és
hírlapírókról” humor. csevegés, felolvasa Aj-
tai Kovács Albertné.

Az évben felolvasott dolgozatok tar-
talmát nézve azonnal szembetűnik az a je-
lenség, hogy a tudományos tárgyu felolvasá-
sok csaknem teljesen kiszorították a csak
mulattató és gyönyörködtető szépirodalmi
tárgyakat. Míg az első évben 31 felolvasott
mű közül 13, a második évben 39 közül 20
volt szépirodalmi, addig ez évben 32 dolgo-
zat közül csak 9 aránylag rövid dolgozat
volt szépirodalmi irányu. Megj. gyzendő azon-
ban, hogy a felolvasott dolgozatok közül
azok is, a melyek tudományos tartalmuk,
kellő tekintettel voltak arra, hogy a köz-
feladathoz képest népiesen és érdekesen tár-
gyalják a felvetett kérdést. A felolvasások
tulnyomólag komoly tudományos tartalmának
ily módon való feldolgozásával sikerült a kör-
nek az alapszabályok 2. §. ában kitűzött cél-
t ez évben mindinkább megközelíteni. Sok te-
kintetben hozzájárultak a felolvasások tanul-
ságos és érdekes voltának emeléséhez a több
izben, számszerűen 6 felolvasással kapo-
lótban sikeresen alkalmazott mutatványok.

A munka népies, közérdekű és általá-
nosan érthető jellegének megtartására irány-
zott törekvés rendszeren arra kényteleníti az
író, hogy a szoros szakzsérűséget mellőzve
felolvasásra szánt dolgozatában, a mi azután
megnehezíti az egyes műveknek szoros
szakszerűen osztályozását. Ha mindamellett
osztályozni akarjuk a felolvasott munkákat,
azt találjuk, hogy a felolvasott 32 mű közül
4 volt esztétikai és irodalomtörténeti, 2
szorosan történeti, 1 kulturtörténelmi, 3 föld-
és néprajzi, 2 természetrajzi, 2 orvostud., és
élettan, 2 műpartani, 6 bölcsészeti és álta-
lános társadalmi, 1 szorosan jogtudományi
és 9 szépirodalmi irányu. (5 komoly, 4 vig,
6 prózában, 3 versben.)

A felolvasott művek szerzői, kik közt
a magy. tud. akadémia 2 tagjával és több
országosan ismert névvel találkozunk, társa-
dalmunk számos osztályát képviselik. Van
köztük 8 tanár külföldi irányu tanítéze
tektől, 1 tanítónő, 2 lelkész, 1 orsz. gyűl.

Nem lehetett tőlük rossz néven venni:
az olyan ember, ki becsületét keresi hasonlít
a meggyújtott laknához. Nem lehet tudni,
melyik pillanatban történik a robbanás.

Már pedig a katonai törvény is mege-
gedi, hogy mindenki elfusson a robbanó akna
közélelől.

Egészen magára maradt, nem talált
olyan emberre, ki részvétet érezett volna
iránta. Hátha a részvét az ellen fordul, ki
nek szívében támadt?

A dolgot vége az lett, hogy félév múlva
áttették egy másik ezredhez. Oda is követte
híre, ott sem várt reá javulás.

Eljött a tavasz, a remény évszaka.
Mindenkinek remél ilyenkor, még a katona is.
Az ő kilitásait az „Armees Verordnungsblatt”,
valósítja meg.

Előtte való ősszel nem léptettek elő
senkit. Veszített hadjárat után többnyire
így szokott ez lenni. Egyeseket nem igen
lehet büntetni; megbüntetik hát az egész
hadsereget.

Súlyos büntetés, mely az ártatlant csak
ugy sújtja, mint a vétkest. Sok emberre
nézve valóságos életkérdés, hogy félévvel
előbb kapja meg a fizetésjavítást, mely a
magasabb ranggal jár.

Midőn az „Armees Verordnungsblatt” meg-
hozta az előléptetett névsorát, Werner had-
nagy neve nem volt ott a többi közt. Nála
fiatalabbak és kevesebb érdemmel bírók meg-
kapták a kívánt csillagot; őt praeterálták.

Az a nap, melyen ezt megtudta, a leg-
keserűbb volt egész életében. A rem, mely
eddig is üldözte, új tápot nyert a felülről
jövő meilőzés által. S nem lehet leküzdeni;
mert nincs emberi alakja, hanem csak egy
lebeg a ködös homályban.

képviselő, 3 orvos, 1 ügyvéd, 3 köztisztvi-
selő, 7 hírlapíró és 2 színész. Mint a felol-
vasott mű íróját és felolvasóját; egy esetben
mint más munkájának felolvasóját két ízben
városunk egy-egy lelkes hölgyét is volt sze-
rencsénk a felolvasó asztalnál üdvözölhetni.

A szellem óra.
— Emlékl. október 6-ára. —
Éj van, körös-körül nyugodt a táj,
Szellő sincs ébren, az is elpihent,
Hogy a világot hajnal-hasadéskor
Üdöb lehelével keltse újra föl.

Kondul az óra,
Lezug verése
A sirba mélyre.
„Találkozóra!”
Ti, kik pihentek
Harmincznyolc éve!
Hi szellem-óra
Találkozóra!
Ébredjetek!!
Egész világon
Nincsen ki lásson,
Alusznak ők!...
A költő lelke
S Isten szeme
Virraszt csupán.
Ébredjetek
Félistenek!!
Éjféli szavára ing, remeg a föld,
Keblét föltárja és a sir-lakók
Ezrével kelnek, gyűlnek egytűvé.

Oly néma csendben
Zászló se lebben.
A tépett selymen
Oly friss az a vér folt...
Ah! pedig oly rég volt!...
Fegyver se zörren,
Hiszen dult bőven,
És onta annyi vért!
Elérve végre
A cél, melyér
Folyott a vér?
... Az idő úgy halad,
S oly lassan nő a mag...
Ne kérd, ne kérd!

A szellem tábor mintha várna,
A hadvezér paracs-szavára,
Némán szemébe néz.
Ott áll a hős, a hadvezér,
Hadakkal egymaga fölér!
Ki ő? Elmondja annyi győzelem.
Dicsőn tekint körös-körül,
Átlőtt homlokkal gróf Batthyány,
A martyromság annyi angyalán.
Ott állnak ők is, — maga egy
csapat —
Oh gyász emlékü hon — Arad! —
Szemükben annyi hősi szenvedély,
Rendíthetetlenül, miként a szikla!
Ott állnak tizenhároman,
Egy-egy egész pokollal vana!
Mint vítt, ha nem jó... ah tovább
ne! ne!

Este felé levele érkezett. Midőn föltépte
egy kis gyűrű esett ki belőle.
A saját jegygyűrűje.
Menyasszonya visszaküldte az örök
frigy jelvényét.
Nem akar többé róla tudni. Az olyan
emberrel, ki becsületét nem tudja megvédeni
s a kit még azonfölül praeteráltak is, egy
katona leánya szóba sem áll többé. A levél
végső sorain így volt ez elmondva:
„Beláthatja, hogy nem bízhatom női be-
csületem olyan férfura, a ki még a maga
becsületére sem vigyázott. Még az enyémet is el-
találna veszteni.”
Werner hadnagy bizonyos meglepődést
érezett magában. Ez a leány kegyetlen és
igaztalan: van tehát mit rejtegetni. Férfi van
a játékbán.
Annál jobb! Lesz a kivel szembeszál-
jon, a kit kihívjon egy szál kardra, fegy kis
sétára, hova ketten mennek és csak egy
tér vissza.
Ezt az embert senki sem veszi el
tőle. — Mindenképen az övé. Akad majd
végre párbaja.
Mindennap leste a hírt. — Mikor tudja
végre meg, hogy kiért áldozták őt fel? Ez
volt a rügeszméje, melynek élt, melyért elvi-
selta a megunt élet terhét.
Mert ezalatt újra ősz lett és megint
tavasz. Az „Armees-Verordnungsblatt” foly-
ton publikálta az előléptetéseket, — de
az ő neve soha sem volt a sorozatban. A
kikkel régebben egy rangban járt most már a
kapitányságig s még tovább is vitték. —
A kiknek ő ezelőtt parancsolt, most neki
osztogatták a parancsokat. Es nem mindég
kiméletes módon.
Bánta is ő! Emberére várt s ebben a
várakozásban megfellekedett minden egyébről.

Talán a szívem megrepedne!
Szomorú Világos!
Lebegjen fölötted
Felejtés fátyola...
S mintha most is lelkesítne,
Tűzes szavaival harcra vinne,
Lángzó dalával hívna, gyujtja:
„Fel! fel vitézek!
Fel az utra!
A melyen a hazát megmenteni megyünk!
A szent igazság küzd velünk!
Fölnezzetek!
„Talpra magyar!”
Kezében zászló,
Szabadság zászlaja;
Busan lecsúg ronsolt szalagja;
A költő nézi áhitattal,
S ez néha—néha összezerzen,
S mintha letűnt időkről
Beszélne szép regét...
Es kél a tábor, némán, csöndbe,
Röpi a légben, mint madár-sereg.
A mely a messze déli tájra
Egy sebb hazát keresni megy.
Előttük száll a zászlós költő.
Eltűn Arad, eltűn Világos,
Előttük im a szép Főváros.
Alakjukat a Duna visszaadja,
Megáll a had, a hősök szellem hadja.
Es szól a költő:
Ütött az éji óra,
Szellem találkozára,
Eljöttünk mind!
Mind édes nemzetem!
A holtak lelke nem feled,
Sebünk nem fáj már, béhegedt...
De vérzik újra, fölszakadt a seb,
Ha a mitásba ringatod magad!
Es jó az ármány s béklyóba
ragad!
Igy vérzik újra! fáj a seb!
Nem! Nemzetem ezt nem teszed!
A multad nem felejtethed!
Abban van léted, mindened!
A mit kivittünk annyi véren,
Oltalmazd, véd, ápol, neved!
S jöjjön csapás, jöjjön veszély,
Igy nemzetem soha ne félj!
Ha ten erőd nem volna tén elég:
A sirházából
Egy nemzet néz feléd!
S miként az egész fénylő csillag ut,
Segélyre nyargal csillag csapatunk,
S támadjon rátok a világ fele:
Csak légy magyar,
S pokol se bir veled!!
Kondul az óra,
Intő verése
Szét száll a légbe.
Egy pillanat,
Szellem csapat.
Miként a képzett, messze szállt,
Mosolygó hajnal kelti föl
A szenderegő hazát.
Mátray Lajos.
*) A népmese azt állítja, hogy az égen az a
fényes csillagot, a tejút, meghalt hősök lelkéből támadt.

Már nem is keresett párbajt. Annysira
rügeszméjévé vált, hogy csakis a volt men-
nyasszonya új jegyesével verekedhetik meg,
hogy máj figyelembe sem vette a többi ha-
landót. — Annak az egy embernek tartotta
magát. —
De ez az ember nem mutatkozott
B... Amália nem ment férjhez; sor-
ban visszautasította kériót. — Vagy igazán
szerette Werner hadnagyot s nem akart másé
lenni, vagy pedig az egy tapasztalás után
megutálta a férfiakat.
Ot éve, hogy én is szolgáltam Werner
hadnagy alatt. Akkor már tizenhét év óta
volt ebben a rangban. Beleöszült, alakja ü-
szetörpült; de boszútervéről még akkor sem
mondott le.
Mindennap lögyakorlatokat tartott. Ren-
des fogás volt már nála, hogy tizenöt lépés-
nyi távrolról eltalálta a falba vert szöveget. S
minden lövésnél furcsán mosolygott: —
arra az emberre gondolt, kit ő szívében fog
találni.
Nem volt különben rossz ember. Szeli-
den bánt alárendeltjeivel. A katonák szeret-
ték, a főlebbvalók elnézték hóbortját és az
ezredes már több ízben tett lépéseket, hogy
kinyerje számára a két csillagot.
A sok utánjárásnak végre eredménye
lett. Az utolsó „Armees-Verordnungsblatt”
meghozta számára az abszoluturumot. Huszon-
négy évi hadnagyoskodás után előléptették.
Köszönösen fogadta a hírt. Keletlenül
köszönte meg az ezredesnek köszbenjárását.
Folytatja régi életmódját: naponta két óráig
ezélba jó. Erre pazarolja fizetése felét.
... Még mindig keresi a becsületét.

Napi h
— Kinevezés. A
ideiglenes vezet. sével me-
ter Kepes József volt h
debreczeni adófelügyelő
nőségű III. oszt. számt.
— A debreczeni
lotája a Piacz és Kádás
kára fedél alá kerül. M
falait is felelták s hoz
szerkezetének felállításá
nepély tegnapi tartatott
a vállalkozó G r e g e r
c z é g itt lakó tagja
nagyverdei vendégül
adott az építésnél alkal-
nak. — A munkálat
folytatni fogják, mivel
geknek (a „Hungaria”
jövő évi május 1 re telje
E kávéház a legszebb
Debreczenben, — b á t
állítható a főv
kávéházaival flak a t
gránit osztopokat után
nek burkolva; s a
diszítést kap főszől és
szálloda táncsterméhez.
ger Károly fogja bérelni
— Debreczeniek
Tudvalevőleg egy ma-
társaság utazik most h
Kontautinápolyban és
utazásban városunkból
s így érdekelheteti olva
dulasokról küldött kö
vasároapról van feladva
A csütörtökön este ide
társaságot itt a legroko
ták. Kvassay konzul az
üdvözölte a társaságot.
lamlik alkalmával, mid
csetbe lovagló szutánt
kódó lekötézően kösz
dötte hadsegédjét hozz
gyelmőkért köszönté.
nap a „Hotel de Pest”
dezt, a melyre h
utazás vezetői valami
lapok képviselői. Kva
konszenzenvevessében ü
s közlé velők, hogy Cal
nagykövetünk naponk
gának földieinknek K
tözkódása felől. Boros
tet mondott a diplom
szíves fogadásért s K
poharat, A lakoma h
henyi pasa gróf is a v
tutinápolyban élő m
völzle az utazás rende
Az asztaltársaság a b
kes éljenzéssel viszo
gróf feiköszöntötte F
is s egy másik hosz
emelte Abdul Hamid
nyeit s Magyarorszá
szenvét. Borostyáni
gató élénken éltették
ebéd végén megjelent
azzal az üzenettel, h
időző magyaroknak m
lőben merőben hozzáf
épületek, kioszkok s k
Hétőn este pedig a
teletére a városi kert
melyen Mazar Parcha
Blaque bey községtan
A diszlakoma igen fe
köszöntöt és alkalmi
míg a zenekar váloga
szott. A szultán mind
fővárosában időző m
fól. A „Levant Heral
hangu egyik fel fogadj
— Új órák üzi
ben Csűr k ö d i Sá
lapunk mai számához
vasóink. Melegan aják
— Hajduvárm
c s en a kanyaró jár
A hatóság részéről a
sek megtették. T é
egy Danok József ne
csavargót, ki Debrec
kereskedő kárára els
megszökött.
— Az ohati pu
város birtokát képező
berletére ma újabb á
nál, mivel a volt bér
a Katz testvérek a s
veresen Harstein Gyt
nát által ígért legma
nébe utóajánlatot ny
Az ennek alapján el
kisebbsik, 3851 kat. h
tási ára 22000, a 406
pusztázásá pedig 268
melyért a multkor
forintot ígért, a ma
hármán versenyeztek.
Katz testvérek 28500
ségből) 28501 forintot
tagért a multkor H
forintot ígért; most
tási áron felül min
emlekedett s ez a 22
ütt-tett le. Az árver
legesen a tanács fo
lók a szerződési felté
nak még e pusztán k
dekolt vasut megnyit

Napi hírek.

— Kinevezés. A pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott belügyminiszter Képes József volt huszár főhadnagyot a debreczeni adófelügyelő mellé ideiglenes minőségű III. oszt. számtisztvé nevezte ki.

— A debreczeni takarékpénztár palotája a Piac és Kádás utca sarkán nemcsak a fedél alá kerül. Már a második emelet falait is felrakták s hozzáfogtak a fedél fa-szerkezetének felállításához is, a bokréta ünnepély tegnap tartott meg, mely alkalommal a vállalkozó Gregersen és Fischer cég itt lakó tagja Fischer K. ur a nagyérdemi vendéglőben gazdag lakomát adott az építéssel alkalmazott 100 munkásnak. — A munkálatot még télen át is folytatni fogják, mivel a kávéházi helyiségeknek (a „Hungária” kávéháznak) már a jövő évi május 1-re teljesen késznek kell lenni. A kávéháza a legszebb, legfényesebb lesz Debreczenben, — bátran versenyre állítható a főváros legegységesebb kávéházaival felak a termet tartó csiszolt granit oszlopokat utánzó művakolattal lesznek burkolva; s a mennyezet hasonló díszítést kap főszől és aranyozással, a Bika szálloda káncsterméhez. A kávéházat Veichinger Károly fogja bérelni.

— Debreczeniek Konstantinápolyban. Tudvalevőleg egy magyarokból álló nagy társaság utazik most keleten, Egyiptomba, Konstantinápolyban és a Szentföldön. Ezen utazásban városunkból is sokan vesznek részt s így érdekelhetik olvasóinkat is az ő kirándulásokról küldött következő tudósítás, mely vasárnapról van feladva Konstantinápolyból: A csütörtökön este ideérkezett magyar utazótársaságot itt a legrokonzenesebben fogadták. Kvassay konzul az „Achilles” fedélzetén üdvözölte a társaságot. A mult pénteki szalmik alkalmával, midőn a magyarok a mecske lovagló szultánt megélték az utal-
kodó lekötésen köztött és azonnal odaküldött hadsegédjét hozzajuk, hogy kifejezze figyelemükért köszönetét. Kvassay konzul tegnap a „Hotel de Pest”-ben díszlakomát rendezett, a melyre hivatalosak voltak az utazás vezetői valamint a budapesti hírlapok képviselői. Kvassay konzul a legrokonzenesebben üdvözölte a magyarokat s közlévelük, hogy Calice br. konstantinápolyi nagykövetség napokint jelentést tett ma gának földiainknak Konstantinápolyban tartózkodása felől. Borostyáni Nándor közönetet mondott a diplomáciai képviselőnek a szives fogadásért s Kvassay konzulra ülté poharát. A lakoma közben megjelent Széchenyi pása gróf is a vigadó közt s a Konstantinápolyban élő magyarok üvében üdvözölte az utazás rendezőjét, Shvimmer Pált. Az asztaltársaság a barátságos üdvözlést le kelés üzenettel viszonzotta. Széchenyi pása gróf felköszöntötte Ferenc József királyt s egy másik hosszabb felköszöntésben kiemelte Abdul Hamid szultán urakodói erejéit s Magyarországot iránt táplált rokonszenvét. Borostyáni s Erdőy Béla dr. igazgató élénken éltették Széchenyi pasát. Az ebéd végén megjelent a szultán hadsegéde azzal az üzenettel, hogy a szultán az ott időző magyaroknak megengedi az összes külföldben maradó hozzáférhetetlen császári laképületek, kioszkok s kastélyok megtekintését. Hétfőn este pedig a szultán az utazók tiszteletére a városi kertben díszlakomát adott, melyen Mazar Parha városi prefektus és Blaque bey községtanácsi előjáró elnököltek. A díszlakoma igen fényes volt, több pohárköszöntőt és alkalmi beszédet mondtak, míg a zenekar válogatott zenedarabokat játszott. A szultán mindezen jelentést kíván a fővárosában időző magyar utazó társaság felől. A „Levant Herald” igen rokonszenves hangú cikkel fogadja a társaságot.

— Új órási üzenet nyitott debreczenben Csűrűdi Sándor, kinek körlevelét lapunk mai számához mellékelve kapják olvasóink. Melegen ajánljuk.

— Hajdúvármegyei hírek. V. P é r c s e n a kanyaró járványszerűleg fellépett. A hatóság részéről a szükséges előintézkedések megtették. T é g l á s o n l e t a r t o z t a t t a k egy Danok József nevű debreczeni illetőségű csavargót, ki Debreczenből Nagy Ferenc kereskedő kárára elikkasztott 35 forinttal megszökött.

— Az ohati pusztá bérbeadása. A város birtokát képező Ohat pusztá haszonbérletére ma újabb árverés volt a városházánál, mivel a volt bérnök Winterberg Gyula és a Katz testvérek a szept. 6-án tartott árverésen Harstein Gyula, illetve Scheer Bernát által ígért legmagasabb haszonbérlet ellenében utóajánlatot nyújtottak be a tanácshoz. Az ennek alapján elrendelt mai árverésen a kisebbik, 3851 kat. holdas pusztarész kikiáltási ára 22000, a 4667 kat. holdas nagyobbik pusztarész pedig 26500 fr volt. Ez utóbira, melyért a multkor Scheer Bernát 26200 forintot ígért, a mai nyilvános árverésen háromman versenyeztek. Scheer Bernát 26620 a Katz testvérek 28500 s Friedtestvérek (Nyir-
séből) 28501 forintot ígérték. A kisebbik tagért a multkor Harstein Gyula 21418 forintot ígért; most ennek bére a kikiáltási áron felül mindössze 100 forinttal emelkedett s ez a 22100 forint Fried Emilre ültetett le. Az árverés eredménye felett végelesen a tanács fog dönteni. Haszonbér-
lők a szerződési feltételek értelmében tartoznak még e pusztán keresztül építtetni szá-
dékolt vasut megnyitásától évente a haszon

bér 20%-val többet fizetni, miáltal az összes évi haszonbér 60722 frtra fog emelkedni; míg eddig e két birtokért 32440 frt évi haszonbért kapott a város.

— Új menetrend a nyíregyháza-mátészalkai vasuton. Okt. hó 1-től új menetrend lépett életbe a nyíregyháza-mátészalkai helyi érdekű vasuton, melyen naponta 2—2 vegyes vonat indul és érkezik. Nyíregyházáról a 712. sz. vonat indul d. e. 10 óra 5 perczkor, ez Mátészalkára érkezik délbeli 1 óra 15 perczkor; a 714. sz. vonat indul Nyíregyházáról este 6 óra 24 perczkor; s ez Mátészalkára ér 9 óra 35 p. Mátészalkáról pedig a 711. sz. vonat reggel 4 óra 46 perczkor, a 713. számú pedig d. u. 2 óra 49 perczkor indul; amaz megérkezik Nyíregyházára reggel 7 óra 57 perczkor, emez pedig este 6 órakor.

— Az Érmelléken szőlőbirtokos debreczeniek érdekében, tekintettel a közeli szüretre, közöljük a következő me-
netrendet, mely szerint a n.-várad-mihályfalvai vasuton most közlekednek a vonatok:

Debreczen—Nagyvárad.		
Állomások	reggel	délután
Debreczen	3.37	3.39
Vámos-Pércs	4.32	4.12
Mihályfalva (érk.)	5.17	4.40
Mihályfalva (ind.)	5.37	
Er-Selind	6.15	
Székelyhid	6.58	
Nagy-Kágya	7.14	
Diószeg	7.34	
Gyapoly	7.54	
Paptamási	8.27	
Bihar	8.54	
Várad-Püspöki	9.24	
Nagy-Várad	9.44	

Nagyvárad—Debreczen.		
Állomások	délután	dél előtt
Nagyvárad	3.40	
Várad-Püspöki	4.07	
Bihar	4.37	
Paptamási	5.15	
Gyapoly	5.33	
Diószeg	5.55	
Nagy-Kágya	6.12	
Székelyhid	6.42	
Er-Selind	7.13	
Mihályfalva (érk.)	7.51	10.29
Mihályfalva (ind.)	8.07	
Vámos-Pércs	8.48	10.58
Debreczen	9.31	11.28

— Elite tüzoltóság. A szabadtéri lakok egész komolyan beszélnek, hogy a városi emberei között egy „elite-tüzoltóság” megalakításának az eszméje merült föl. Ez az „elite tüzoltóság” a színházban a kullisszák mögött tartana „szolgálatot”. Az új társulat tagjai csak fiatal emberek lehetnek. (No, az a színház meg is lesz védve a tüztől!)

— Új honvédszolgálati szabályzat. A honvédség törvénykönyve, a szolgálati szabályzat, a védőtörvény novella és a népfelkelési törvény életbelépése által nem egy pontjában szenvedett módosítást, a mi szükségessé tette e szabályzat átdolgozását, — vagyis annak összhangzába való hozatalát az újabb törvényekkel. Ez új és módosított kiadás I. részét hivatalos kiadásban a honvédelmi miniszterium ép most bocsátotta ki s a Pallas irod. és nyomdai rész. társaság kiadásában jelent meg. Ára 75 kr.

CSARNOK.

A csók ára.

— Rendőri vigjáték. — Személyek.

Egy ur.
Egy szobalány.
Még egy szobalány.
A kapitányi jegyző.
Egy ezüst óra.
Egy arany lánc.
Egy ünnepélyes András.
Színhely: a kapitányi jegyző hivatalos helyisége: Ido: jelenkor, délelőtt.

I. jelenet.

A kapitányi jegyző (Ir és halgatja az ablakon beverődő férfi-szólo, hölgy-szólo, hárfá, zongora, fagót, hegedű, kocsiző-rej és bádorgalapálás élvezetes koncertjét.)

Egy ur. (beép): Alázsolgája.
A kap. jegyző: (Szintazonképen.)
Egy ur: Panasom van. Ellopták az óramat. Az ezüst óramat. Valamint a láncomat. Az aranyláncomat.

A kap. jegyző: Ki?
Az ur: (dühösen): A szobalány.
A jegyző: Hol?

Az ur: (megnevez egy szállodát): oda voltam szállva. Mikor este, azaz hogy éjfélt, de már inkább reggel felé hazamegyek, le fekszem, a szobalány vizet hozott be és én a tükörből láttam, hogy az óramat és a láncomat kivitte. Ellopta!

Jegyző: Miért nem kiáltott rá?

Ur: Mert akkor mindjárt elaludtam.

Jegyző: Azt nem értem, hogy lehetett, még a lopást látta, de kiáltani már nem bírt, mert elaludt. Talán morfiomot vett be. (Aggódalommal) Talán öngyilkos akart lenni?

Ur: Nem kérem, hanem úgy este, azaz hogy éjfélt, de már inkább reggel felé, mikor haza mentem...

Jegyző (rokonszenven): Értem

(Fölveszi az urral a panaszyegyzőkönyvet.)

András!

András (ünnepélyesen belép és megvakarja az orrát.) Prrrraos?

Jegyző (tekintélyel): Hivja ide az X. vendéglőből a szobalányt.

András: (ünnepélyesen el.)
II. jelenet.

Voltak. Egy szobalány.

Egy szobalány (rizsporba, fekete ruhába és mosolyba öltözködve): Alázsolgája.

Jegyző (komoran): Hol van az óra?

Szobalány: (az orrához kap) Itt van kérem, a képmen.

Jegyző: Nem az orra, hanem az óra!

Szobalány: Melyik óra?

Jegyző: Ennek az urnak az órája.

Szobalány: Sohase láttam ezt az urat.

Az ur. (zavarodottan): Bocsanat. Most jut az eszembe. Nem az X. vendéglőbe vagyok szállva, hanem az Y-ba.

Jegyző (a szobalányhoz): Akkor ön elmeheit. (kiált): András!

Szobalány (megsemmisítő tekintet vet az urra és kishug):

András (ünnepélyesen beleütközik a szobalányba és az orrát vakarja): Prrrraos?

Jegyző (tekintélyel): Hivja át az Y. vendéglőből a szobalányt.

András: (tapintattal és erélyel el.)
III. jelenet.

Voltak. Egy másik szobalány.

E. m. szobalány (kedves mosolyal): Hivatott a tekintetes ur?

Jegyző: Hol az óra?

E. m. szobalány (kecsesen): Melyik óra, ha szabad kérdeznem?

Jegyző: Ennek az urnak az órája.

Az ur (haraggal): A mit elloptam!

E. m. szobalány (játszi sikojjal): Elloptam?

Jegyző (komoran): Elloptam.

Em. Szobalány: Hiszen nekem adta!

Jegyző: Miért?

E. m. szobalány: Csókért!

Jegyző (érdekkel): Csókért?

Az ur (zavarodva):?!

E. m. szobalány (sebesen, kecseljes nagéddal): Igen ez az ur, mikor hazajött, kért tőlem csókot. Azt mondta, hogy nekem ad a csókért husz forintot. Annyit ígért.

Jegyző (szakértelemmel): Az egy kicsit sok.

E. m. szobalány (csucorítja az ajkait): Sok? En tőlem? Így? No hallja jegyző ur! De mindgy, ő megígért és én adtam egy csókot, De szépet ám, Így ni, (mutatja.) Nem szép? Ugye? Nos hát, mikor a csók megtörtént, az urnak nem volt pénze.

Azt mondta, hogy kint van a ládájában a folyosón. Nem azt mondta?

Az ur (némi zavarral): De... ig... eee... valóban... valóban...

E. m. szobalány (diadalal): Ugye?

Nos én akkor haragudtam és az ur azt mondta: „Nézzé cziczám, a 20 forint helyett itt hagyom ezt az órát meg a láncot. Majd kiváltom.” Ezt mondta. Aztán még hogy elloptam! (panaszosan és nagéddal.) Csunyaas!

A jegyző (hivatalos hangon): És hol van a csók... azaz hogy az óra?

E. m. szobalány: Otthon a szobában az asztalon.

Jegyző (kiált): András!

Egy András (ünnepélyesen megjelenik. Vakarja az orrát.): Prrrraos?

Jegyző: Menjen át a kisasszony szobájába és hozza el az asztalán lévő órát és láncot.

András (tétovázva): hol kell bemenni a szobába könyörgöm?

Jegyző: Az ajtón.

András (tapintattal homlokára üt): Nini! Hogy ez nekem nem jutott az eszembe (Erélyel el.)

IV. jelenet.

Voltak. Egy ezüst óra. Egy arany lánc.

András (tapintattal párosult erélyel hozza az órát és a láncot. Vakarja az orrát):

Tessék.

Jegyző (az urhoz): Ezek azok?

Az ur (örömmel): Azok ezek!

Ezüst óra (az ur keze által hirtelen az ur mellényzsebébe vonulnak).

Aranylánc (az ur kezében): hát az én 20 forintom.

Jegyző (komoran): az ő 20 forintja?

Az ur: Kérem, én kereskedelmi utazó vagyok. Posztóban utazom.

András (erélyel belekiált): Nem igaz!

Az ur: Miért nem?

András: Mert az ur vagy kocsin vagy vasuti bagonyban utazik.

Az ur (folytatja): Ma déltán Váradon kellett volna lennem. De a lánc és az óra miatt leköttem a vonatról. E miatt 60 forint kárt szenvedtem, mert Váradon nem csinálhattam üzletet. Tehát a kisasszony vonja le a maga 20 forintját abból a 50 forintból!

Jegyző (hivatalosan): Miután nem hajlandó e szerint az ur a kisasszony által neki adott csók árának követelt 20 forintot megfizetni, a kisasszony a követelésével a közési bírósághoz utasítatik.

Az ur.
E. m. szobalány. (Mindnyájan el. Ez utóbiak a mel- Ezüst óra. Aranyláncz. Jégysző (Ir és halgatja az ablakán beverődő férfiszólo, hölgy-szólo, hárfá, zongora, fagót, hegedű, kocsiző-rej és bádorgalapálás koncertjét és a „Czifra szűröm, kit imádok” népdal egyveleget.)

V. Jelenet.

András.

Az ur (erélyel vakarja az orrát).

S z i n h á z

Margó Czília kisasszony első fel lépte egy kis ünnephez méltó színházi estét teremtetett. Az a zsufolásig megtelt nézőtér, az intelligens szép közönség fényesen igazolta a városzerte telesigáztott érdeklődést a kitűnő híré énekesnő iránt.

Az est sikere minden várakozást felulmult. Margó kisasszony oly győzelmet aratott a debreczeni színpadon a melyet Blahán és Donadió kisasszonyon kívül soha senki. Már megjelenésekor zugó tapavihar üdvözölte és a zenekarból három gyönyörű virágbokréta nyújtottak fel neki. A művésznő fokoként mindinkább nagyobb és nagyobb hatást ért el, mely a harmadik felvonásban a levélaria élénkítése után jutott tetőpontjára. Perczekig tartó óriási tapsvihar hangzott fel az áriát Margó kisasszonynak ismételnie kellett. A közönség csodálkozva, de az örömtől ragyogó arccal nézett össze s mintha egymástól kérdezték volna az emberek: „Ez a művésznő a mienk. Ennek az érdekében fogunk mi gyönyörködni egész télen át?”

Margó kisasszony nagy terjedelmű és bábajos csongó s e mellett mesterien iskolázott hanggal bír. Az éneklés művészetének titkát ismeri, s könnyedén, biztosan franatikus hatással adja elő énekszámai.

Büszkén valljuk őt magunkénak, s minden olyan színházieste, a mikor ő is fellép megannyi kis ünnepély lesz. Altalános a vélemény, hogy az ő Lisbetje me-sze felülmulta a mult évben itt vendég szerepelt Pálmayét, bárha amaz külsőségekben jobban a lakított. Különben Margó kisasszony ugys mint hegyi szellem, ugys mint Elise a harmadik felvonásban elragadóan nézett ki.

A művésznő mellett a kellő magasiaton állott Haday, ki nemcsak gyönyörűen énekel de művészei is játszott. Bámulato gyorsasággal halad, s ma holnap a legelső színpadon is számottevő játékos tud produceri. Haday teljes önérzéttel valhatja Rippet legjobb alakításának. A közönség meleg rokonszenves tapsokkal tüntette ki őt is.

Altalában az egész előadás fővárosi színpadhoz méltó magasiaton állott s ebben Verőnek az új rendezőnek van a legtöbb érdeme. Gondja volt az öszjítkezés, s meglátáztott hogy figyelme minden kicsinre is kiterjed. A többi szereplők Ellinger Ilona, Rónaszék, Dobó, Hegyesi, Abrányi Mari mind közrehatottak a sikerért. Nagyon kitett magáért az ének és zenekar. Imponálóan erős volt s meglepett precisításával — Ezért a dícséret Zuojemasky karmestert illeti.

Margó kisasszony legközelebb pénteken játszik az „Ud v ö s k e” czimszerepében.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

BUDAPEST, okt. 5. A képviselőház mai ülésén Szalay Imre és Eötvös Károly interpellációkat intéztek a Széchenyi miniszter kaposvári választására vonatkozólag az Egyetértésben megjelent főispáni bizalmas levél tárgyában. Az interpellációk kiadatnak a belügyminiszternek.

(A képviselőház folyosóján már néhány nap óta híreztették, hogy egyes megyékből a belügyminiszterhez a választások ügyében intézett bizalmas jelentések közkénzen forognak. Különösen a somogyi és temesi megyei jelentésekről szólt a hír. E jelentéseket az illető főispánok állítólag sajátkezűleg írták és e sajátkezű levelek kerültek volna közkénzen. A lapoknak közlés végett áruba is bocsátották e leveleket, mely ajánlatot azonban az illető lapok, egyiknek kivételével nem fogadták el. Ez a lap az Egyetértés volt, mely a somogyi levelet közölte s ezt ezután tegnapesti számába közölte a Pesti Napló is. Azt állítják azonban, hogy e levelek apokritiek. Szerk.)

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

I. Bérlet.

6. szám.

Csütörtök október. 6-án.

Ünnepi díszelőadás.

Szigefvári verbanuh

drama 5 felv. irta: Jókai Mór.

Felelős szerkesztő és kiadó lap tulajdonos

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Csak egészséges testben lakik egészséges lélek.

más szavakkal, csakis ha a test minden részében egyenlően működik, képes a lélek okos gondolatokat teremteni és virágzásra hajtani. Csakis ha egy villamos vezetésnél új és erős villamos anyag hozzáadatik, képes a villamvezeték jól működni és nem fogja a szolgálatot megtagadni. Az ideg a villamvezeték, azaz azon finom szövet az emberi testnek, melynek igen nagy munkatere van és mely a szerzési erőt a testben közvetíti. Hogy a Chinin mint egyike a legjobb idegerősítő szerek használtatik, azt mindenki tudja, másfelől pedig az is tény, hogy rossz izelés és a gyakran nehézemésztésnél azoknak hatása bajtörtést szenvedett. Ugyí bajoknak elejét vehetni volt főfőladata gyógyszerészek Tepliczben, midőn malátakivonati Chinin Vasat és Chinin Malátát kivonattak, midőn től saját laboratóriumban gyógyszerhatásúdiái szernek előállította és minden részében és kátrézében egész a lecsöklyebb kicserzéséig és legfőkétebbre combialia és forgatombá hozta. Elismérés legelső tekintélyek egyimát dicéző megbeszélés a elő ranu orosi szaklapokban mindinkább bitatták, midőket szert, mint jobbat minden eddig legjobbanak ismert szerrel, minden nemű idegességnél gyógyszerűt ajánlani. Kitiünök bizonyulnak ide és almarian.

ságnál, főtájusnál, migräne, ideges rheumaticus szindrómáknál és üdülő betegségeknél nagy betegségek után, különösen typhus és hasonló betegségek után, az étvágyat gerjesztik és az idegekben újabb és elevebb vérkeringést okoz, mely aztán az agynak és az idegen szervezetnek jótékony hatást kölcsönöz. Az étvágy kitünő és jó izlésű kellemes sőt jobb mint más Chinin szereknél. A malátát kivonat által kedves izése az általános vérjavító hatásában a vastartalom jó ivó vizét csak növeli és egyik a másikat határozottan támogatja 1-3 évökánál adatik, naponta többször és ugyanannyi kávéskanállal gyermekeknek, mely utóbbaiknál is legmélegebben ajánlatik.

Ara: 1 nagy üveg 1 frt, 1 kis üveg 65 kr.

Ertékelt utánzatok megakadályozása végett, minden üveg az itt látható védjeggyel van ellátva.

Raktár: Debreczenben Dr. Rotschnek Emil gyógyszerárban. Búdszentmihály: Lukács Ferenc gyógyszerárban.

Nagyban kapható Bécsben: G. & R. Fritz, Droguerie.

Mindenemű állampapírok, sorsjegyek részvények, záloglevelek, arany és ezüst pénzek vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása és leszámítolása a Tőzsdei megbízások a budapesti és bécsi tőzsdén mérékelt árával és előnyös feltételek mellett eszközöztetik. Vidéki megbízások a legnagyobb gondot teljesítik. Mindenemű felvilágosítás lelkiismeretesen adatik.

Igérvények minden huzásra.

Előlegk állampapírok és vidéki takarékpénztári részvényekre olesó kamattal és mellett.

PREISZ ÁRMEN
bank- és váltó üzlete Budapesten.
IV., Egyetem-utca 1. szám.

SZEPESSY ANTAL

DEBRECZEN.

Padlózatok számára:

Keil Alajos Bécsből,

Padlózat-fényezés

mint legkitünőbb mázó-sert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 nagy palaczka ára 1 frt 35 kr, — 1 kis " " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

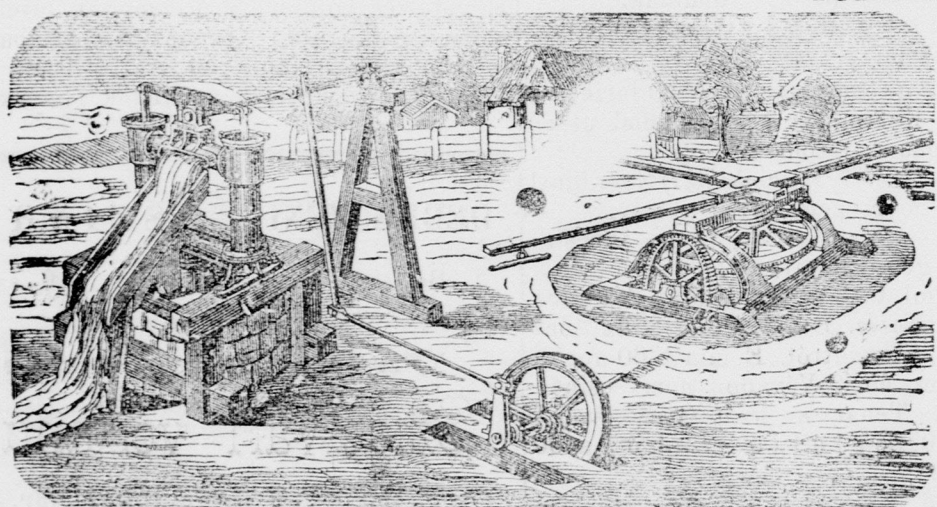
Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és leggyorsabb beeresztő szert kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

legmélegebben ajánlja

SZEPESSY ANTAL

DEBRECZENBEN, a városház épületében.

WALSER FERENCZ

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

kutakban és mindenemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésre

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kíváratra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.

419. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és a folyó évi április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s folyó évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kil
A.B. Asztali dara nagyszemű	15.80
C. Szinte középszemű	14.80
0. Királyliszt	15.20
1. Lángliszt	14.80
2. Montliszt	14.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.—
4. " 2-od rendű	13.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.20
6. szinte 2-od "	12.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső "	11.60
8. " 2-od "	10.60
8 1/2. Baras " 1-ső "	9.40
8 3/4. " 2-od. á 70 klgr.	7.40
9. Lángliszt " á 70 klgr.	5.60
10. Vercs liszt " á 50 klgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.	3.—

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töbi engedmény a fennmelyelt egyezmény folytán június 1-től fogva szintén beszünttetett.

Debreczen, 1887. Szeptember 4.

Magyar ipar

Van szerencsénk egy a helybeli n. é. közönségnek valamint a megyei, városi-községi hatóságok becses tudomására hozni, miszerint sikerült a hazai gyapjuzó iparban a legmagasabb fokot elérni

„BRASSÓI”

híres készítményeknek, melyek finomság tartósság és izlés tekintetében minden chez hasonmémű külföldi gyártmányokat felülmúlják — úgy a helybeli piacra, mint ennek vidékére — egy

kizárólagos főraktárt megnyerni.

Raktárunkat ezen gyártmányoknak legújabb divatu és a legtisztább gyapjából készült szövetekkel

valódi színű és tartós egyenruházati posztókkal,

melyek a m. k. henvédségi ruházatok előállításánál is előnybe részesítettnek — dusan felszereltük, és miután fő célunk a hazai ipar előmozdítását — képezi, kérjük ebbeli törekvésünket nagybecsű támogatásuk által méltányolni, és esetleges szükségleteiknek beszerzését — nálunk eszközölni.

Kiváló tisztelettel

Biedermann E. és Fia.

Brassói gyártmányok

Szerkesztőség és kiadó

Széchenyi-utca SIMON-ház
kereskedésével szembe

HIRDETÉNY

előfizetési pénzek és a kiadás
valamint a lap szerkesztésénél
minden közlemények

díjmentesen levelek csak
fogadtatnak

XIV. évfolyam

Találkozás

(M. P.) A stettin maradt, császár-találkozott az osztrák-magyar külügyminiszterének, dalom kancellárjának, ennek az olasz külpi gróffal, való találkozásban — mint mondott utazása — rendes szoloz külügyminiszter marok hercege egyetén.

Előttünk s azt is, a kik jól értesztetik, egészen ismeretárgya, a mely a lert foglalkoztathatá már megtörténtek ből, a mik nem t olyan következtetések, melyek a találkozásból vethetnek.

Nem történt meg a vajdó bulgár kérdés — noha az orosz s keleértve, Oroszország sűrgeté folyton s nem ismételt és féderit ki, hogy a bulgária kedve és akarata e

Nem történt meg a többi signatarius járás módjában t irányában megállap meg, hogy az érde direct befolyást b avagy mertek volna gyakorolni. Es nem orosz czár meg né ről annyit emleget — a mi e két módését jelezte volna tatióval fölajált fra részről való elfoga

A „Debreczeni

Két

— Eredeti regé
Irtá

Fényes palotáj berendezett termé aranysegélyzetes k vonva, s melyben a leti növények, ugy hologiai alakok ny a szemnek, Dárdány gyakran nyughatat latokban törve ki.

A gróf ötven nek látszott; kimer Egy mozgalomteljes által ellankasztva, által még mindig r maknak, ahol az el gyült egybe.

Vannak ember nek, hogy egész éle ban következő s pil gok szédítő, sorvas A naponta újabb és gatott idegrendszer, mig végre teljesgáz felmondja telson a tehetetlenné teszi a

Dárdány gróf, vel ezelőtt salonhós nap már nagyon fá gerinczántalmi va zen, a halált hallja és a halál, ez kérle küzeleg és elviszi a világft éppen oly miként a kunyhóba munkától megörny